

תפקידיו וסמכויותיו של הממונה על היישומים הביומטריים

הצעה להחלטה

מחליטים :

1. הגדרות:

"החוק" - חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009 ;

"הממונה" - הממונה על יישומים ביומטריים שמונה לפי סעיף 30 לחוק ;

"ביומטריה" - טכנולוגיה ממוחשבת, המאפשרת לזהות אדם באמצעות זיהוי חד-ערכי על פי מאפיין אנושי ביולוגי (אנטומי או פיזיולוגי) או התנהגותי ייחודי הניתן למדידה ממוחשבת. מאפיינים אלה ניתנים למדידה ולשמירה, ויכולים לשמש לאימות ולזיהוי. הזיהוי יכול להיעשות בכמה צורות ובהן באמצעות: טביעת אצבע או טביעת אצבעות, קשתית העין, רשתית העין, קול, תווי פנים ועוד. לכל אמצעי זיהוי ישנם שני מדדים לאמינות והם זיהוי שווא או דחיית שווא ;

"יישומים" - נטילת אמצעי זיהוי ביומטריים, הפקת נתוני זיהוי ביומטריים ושימושים באמצעים ביומטריים" ובנתונים ביומטריים ;

"ועדת השרים - ועדת השרים ליישומים ביומטריים שמונתה לפי סעיף 31 לחוק ;

ליישומים

ביומטריים"

"מערכת - הגופים המונחים על-ידי מלמ"ב מכוח החוק להסדרת הביטחון בגופים הביטחון" - ציבוריים, התשנ"ח 1998, וכן ספקים ומפעילים המפתחים או המייצרים ציוד בטחוני עבורם ;

"גופים - צבא ההגנה לישראל, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר, שירות הביטחון מיוחדים" - הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים ומערכת הביטחון באמצעות

המלמ"ב.

2. נוסף על תפקידי הממונה המפורטים בסעיף 30 לחוק, ישמש הממונה בתפקידים הבאים:

א. יועץ ראש הממשלה בנושא קביעת המדיניות בתחום הביומטריה. במסגרת זו יגבש הממונה המלצה לראש הממשלה בדבר מדיניות לאומית אינטגרטיבית ליישומים ביומטריים, ובכלל זה גיבוש תורה, אכוונה ובקרה ליישומים ביומטריים וזאת במשרדי הממשלה, בתאגידים סטטוטוריים, בכל תאגיד ממשלתי כמשמעתו בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן: "תאגידים ממשלתיים") ובגופים פרטיים וזאת בכפוף לכל דין.

ב. ימליץ לראש הממשלה על אופן הקצאת תקציבים לפרויקטים ביומטריים, ממשלתיים או אחרים, ככל שיוחלט על כאלו, בהסכמה עם אגף התקציבים במשרד האוצר.

ג. ימליץ לראש הממשלה על מדיניות כוללת במשרדי הממשלה, בתאגידים ממשלתיים ובגופים פרטיים, בתחום היישומים הביומטריים ומאגרים ביומטריים, לרבות לעניין: יעדים, מדדים, תקנים, נהלים והנחיות באשר לגישה, פיתוח, הקמה, תפעול, תחזוקה, בקרה, הרחבה או צמצום של היישומים והמאגרים הביומטריים.

ד. ימליץ לראש הממשלה על מדיניות כוללת במשרדי הממשלה, בתאגידים ממשלתיים ובגופים פרטיים, בתחום אבטחת מאגרי המידע הביומטריים, לרבות לעניין: נהלים ותקני האבטחה, חומרה וקישוריות בין המאגר למשתמשים בו, למעט בנושאים המוסדרים בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח – 1998. תקני האבטחה שיומלצו על-ידי הממונה, ייקבעו לאחר היוועצות עם המטה הקיברנטי הלאומי במשרד ראש הממשלה (להלן-המטה), ולא יהיו פחותים מתקני האבטחה שייקבעו בעתיד ביחס לכלל המאגרים על-ידי המטה או על-ידי גוף אחר שיוסמך לכך על-ידי המטה.

ה. יגבש המלצות ויגישם לראש הממשלה בדבר הנחיות וכללים בהתאם למדיניות שתקבע, ביחס לכל גורם האחראי על יישומים ביומטריים או על כל מאגר ביומטרי וכל גוף אשר יש לו הרשאה לקבל, למסור, לעיין, לשנות, להוסיף או לגרוע מידע ממאגר ביומטרי כלשהו במשרדי ממשלה בתאגידים ממשלתיים ובגופים פרטיים.

ו. יגבש המלצות ויגישם לראש הממשלה, בדבר הצורך בביצוע חקיקה או תיקוני חקיקה, ככל שיידרש, לאחר שיוועץ עם הלשכה המשפטית במשרד ראש הממשלה, משרד המשפטים ועם ראש הרשות למשפט טכנולוגיה ומידע במשרד המשפטים.

- ז. המלצותיו של הממונה, תובאנה לפי העניין, לאישור ועדת השרים.
- ח. הממונה ימסור אחת לשנה דיווח לוועדת השרים, בדבר יישום החלטה זו.
- ט. הממונה יהיה אחראי לערוך בקרה על יישום המדיניות שתיקבע.
3. הממונה יגבש את המלצותיו לאחר שנועץ בגורמים הרלוונטיים במשרדים השונים, בתאגידים הממשלתיים ובגופים הפרטיים, לפי העניין, וכן ייוועץ עם משרד המשפטים ועם ראש הרשות למשפט טכנולוגיה ומידע במשרד המשפטים ועם מטה התקשוב הממשלתי במשרד האוצר.
4. להורות למשרדי הממשלה השונים למסור כל מידע אשר נדרש לממונה בהתאם לבקשתו לצורך ביצוע תפקידו וסמכויותיו לפי החלטה זו, ולאפשר לממונה כניסה למתקנים השונים שבהם קיימים אמצעים ו/או מאגרים ביומטריים. כניסת הממונה למתקני משרדי הממשלה ומסירת מידע ייעשו בתיאום מראש עם המשרדים ובכפוף לכל דין.
5. אין במדיניות ובהמלצות שייקבעו על ידי הממונה, בכדי לגרוע מסמכות כלשהי של משרדי הממשלה או הגופים השונים הפועלים על פי דין, או מחובתם לעשות שימוש בסמכויותיהם.
6. על אף האמור בהחלטה זו, ולמען הסר ספק, מובהר בזאת כי החלטה זו לא תחול על הגופים המיוחדים, עליהם יחולו הסדרים מיוחדים, כפי שייקבעו בהסכמה ביניהם ובין הממונה בתוך 120 ימים מיום קבלת החלטה זו. ההסכמות השונות יוצגו בפני ראש הממשלה. ככל שיתגלעו מחלוקות בדבר ההסדרים המיוחדים, אלו יובאו להכרעת ראש הממשלה. ביחס למאגרי המטרה המוסדרים באופן ייחודי בחקיקה ראשית ובחקיקת משנה, יחולו ההסדרים המיוחדים בהתאם לחוק ולתקנות הייחודיות.
7. סיווג המלצותיו של הממונה יבוצע בהתאם לרמת המידור שתיקבע על ידו.
8. לבטל את הצוות הבינמשרדי שהוקם על פי החלטת ממשלה מס' 2858 מיום 2.1.2003.
9. להטיל על משרד האוצר לסכם עם הממונה את היקף התקנים והתקציב שיועמדו לרשותו לטובת פעילותו על פי החוק ועל פי החלטה זו.
10. להטיל על נציבות שירות המדינה לסכם עם משרד ראש הממשלה, את היקף התקנים ורמתם.
11. הממונה יהא כפוף למנכ"ל משרד ראש הממשלה.

דברי הסבר

נתונים תומכי החלטה ומידע מחקרי

טכנולוגיה ממוחשבת, המאפשרת לזהות אדם באמצעות מאפיין אנושי פיזיולוגי, ייחודי, הניתן למדידה ממוחשבת, זיהוי חד-חד-ערכי על פי מאפיינים ביולוגיים, פיזיולוגיים והתנהגותיים הייחודיים לו. מאפיינים אלה ניתנים למדידה ולשמירה, ויכולים לשמש לאימות ולזיהוי. הזיהוי יכול להיעשות בכמה צורות ובהן באמצעות: טביעת אצבע או טביעת אצבעות, קשתית העין, קול, תווי פנים ועוד. לכל אמצעי זיהוי ישנם שני מדדים לאמינות והם זיהוי שווא או דחיית שווא.

הערכות מומחים מדברות על גידול שוק הטכנולוגיות הביומטריות, לכדי שווי כספי של 11 מיליארד דולר עד שנת 2017. שוק היישומים הביומטריים והמערכות האינטגרטיביות יגדל פי 6, עד לכדי 65 מיליארד דולר ושוק היישומים המסחריים/אזרחיים יגדל בהתמדה וצפוי לעבור את השוק הממשלתי כבר בשנת 2014.

מגמת האימוץ והיישום של טכנולוגיות ביומטריות, נתמכת בחקיקה ורגולציה, ובתקינה. תחומי הגידול העיקריים הם: בשוק הציבורי שם נעשה שימוש בטכנולוגיות ביומטריות בביקורת גבולות, בתיעוד לאומי, ברישיונות נהיגה, בתשלומי ביטוח לאומי ושירותי ממשל ממוחשבים (e-government). ובשוק המסחרי שם נעשה שימוש בטכנולוגיות ביומטריות בטרנזקציות מידע, בטרנזקציות פיננסיות, בשימוש פנים ארגוני, מערכות ביטחון ואבטחה.

מגמות מסתמנות לשילוב יישומים ביומטריים בשוק האזרחי בשנים הקרובות הם בתחומים הבאים:

בשוק הפיננסי;

בשוק הסלולארי;

במערכות בטחון ואבטחה;

תיירות - בתי מלון / החזקת רכב / תעופה;

בצד יתרונותיה המובהקים של הטכנולוגיה הביומטרית, בטכנולוגיה זו גלום גם פוטנציאל סיכון, ופגיעה בזכויות פרט. מהטעם הזה נדרשים תכנון ומימוש של מדיניות אינטגרטיבית המאזנת בין הצרכים של הגורמים השונים ובין ההגנה על המידע והגנה על זכויות הפרט, תוך הקפדה על הוראות הדין.

השימוש במאגרים ביומטריים נפוץ במספר תחומים ובהם: התחום הפלילי, שבו

נעשה שימוש רב-שנים במערכות זיהוי ביומטריה בעלות אופי פורנזי (מעבדות לזיהוי פלילי). גם בישראל, מפעילה המשטרה מזה שנים את המאגר הפלילי של טביעות אצבע הכולל גם מידע ביומטרי נוסף של כף היד ודגימות מתוך זירות פשע. כמו כן, מפעילה משטרת ישראל מערכות ביומטריות נוספות לצורך זיהוי פלילי של DNA.

תחום נוסף בו נפוץ השימוש במאגרים ביומטריים הוא תחום אשרות הכניסה למדינות. מאגרים מסוג זה קיימים בארה"ב (המערכת הוקמה במסגרת תוכנית ה-US-VISIT) ובאיחוד האירופי (מערכות כגון EURODAC למבקשי מקלט מדיני ו-VIS למבקשי אשרות כניסה). מערכות לבקשה ביומטרית הותקנו בשדות התעופה ובמעברי הגבול, על מנת לבדוק את הנכנסים מול המידע הביומטרי שמסרו עם הגשת בקשתם לאשרה, או לבדוק אותם מול מידע של רשימות בקרה ביומטריות. בדיקות כאמור מתבצעות כיום במעברי הגבול בכניסה לארה"ב, יפן, צרפת ועוד. בישראל הוקמו מערכות ביומטריות לאוכלוסיות מסוימות: מערכת "בזל" לעובדים פלסטינים, "מעו"ז" לעובדים זרים, ומערכת המבוססת על רישום התנדבותי, של זיהוי טביעת כף-יד במעבר הגבול בנתב"ג. כמו כן, הוקם בצה"ל מאגר מידע, המכיל מידע ביומטרי לגבי כל מתגייס אשר נועד לסייע בזיהוי נפגעים וחללים.

יתר על כן, ניתן להצביע על תופעה שבה מערכות ביומטריות משולבות גם בתחומים בעלי אופי אזרחי יותר ובהם: הוקמו מערכות שמטרתן בדיקה של ניסיונות זיוף והונאה בעת הגשת בקשות לרישיונות נהיגה בארה"ב; מספר מדינות בארה"ב בהם הוקמו מאגרים ביומטריים של תצלומים ממוחשבים, שנבדקים בעת הגשת בקשה לרישיון נהיגה; מערכות למניעת הונאות במקרה של חלוקת הטבות סוציאליות, כגון דמי אבטלה ודמי ביטוח לאומי. כמו כן, נעשה שילוב של ביומטריה גם במערכות בקרת כניסה לאתרים רגישים, ואף במערכות של נוכחות עובדים. בהקשר זה, בארץ, ניתן לציין לעניין זה את מערכת הבקרה שהוקמה בשירות התעסוקה.

הצורך בזיהוי חד-חד-ערכי של בני אדם התחזק נוכח אירועי 11 בספטמבר 2001. משכך, בשנים האחרונות השימוש בביומטריה כאמצעי לזיהוי חד-חד-ערכי החל לצבור תאוצה עולמית ולאומית, וכתוצאה מכך הוא בא לידי ביטוי במגוון רחב של תחומי החיים.

בהעדר זיהוי חד-חד-ערכי, תתכן גניבת או זיוף זהותו של אדם, אשר עשויות לא רק למנוע מאזרחי המדינה ותושביה לממש זכויותיהם, אלא גם להסב להם נזקים חמורים, בתחום הכלכלי והאישי. יתר על כן, תופעות אלה עשויות לפגוע בביטחון המדינה ובכלכלתה.

כידוע, למדינת ישראל עניין רב להבטיח את זהותו של כל אזרח או תושב בה, על ידי

שימוש בנתונים ביומטריים. שימוש לא ראוי ולא חוקי בנתונים ביומטריים מהווה סיכון לזכויות הפרט והאזרח. לפיכך, נדרשת התווית מדיניות לאומית כוללת בתחום הטמעת יישומים ביומטריים בשירות הממלכתי-ציבורי, התואמת את מכלול האיומים הקיימים לזהותו של אדם ומתחשבת בסיכויי התרחשותם מחד גיסא, ולוקחת בחשבון את הסיכונים לזכויות הפרט והגנת הפרטיות מאידך גיסא. יתר על כן, ראוי שנושא חדש ולא מוכר זה, הנושא עימו סיכונים של שימוש לרעה ופגיעה בפרטיות, יהא נתון לאחריות גורם, שיהיה אחראי לגיבוש יוזמות לשימושים ממשלתיים בביומטריה, לתיאום בינמשרדי ולפיקוח וטיפול במי שחורגים מהנורמות שתיקבענה.

ביום 7.12.09 התקבל בכנסת חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התשס"ט – 2009. להלן מטרות החוק כפי שנקבעו בסעיף 1:

"1. מטרותיו של חוק זה הן:

(1) קביעת הסדרים אשר יאפשרו זיהוי ואימות זהות של תושבי ישראל באמצעות הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים בתעודת זהות ובמסמך נסיעה, באופן שימנע זיוף ושימוש בזהות אחרת, וכן קביעת השימושים המותרים באמצעים ונתונים כאמור;

(2) הקמת מאגר מידע ביומטרי שיכלול אמצעי זיהוי ביומטריים שניטלו לצורך שילובם במסמכי זיהוי כאמור בפסקה (1), וכן נתוני זיהוי ביומטריים שהופקו מהם, וקביעת השימושים המותרים במאגר כאמור לרבות בידי משטרת ישראל ורשויות הביטחון;

(3) קביעת הסדרים הנדרשים לשם הגנת הפרטיות של תושבים שניטלו מהם אמצעי זיהוי ביומטריים לפי חוק זה, ובכלל זה לעניין דרכי הגישה למאגר הביומטרי ואבטחת המידע בו."

יתר על כן, החוק קובע הסדרים בדבר העברת המידע הנאסף על פיו והשימוש שניתן לעשות בו, לרבות על ידי משטרת ישראל ורשויות הביטחון, לצורך מימוש ייעודם ותפקידיהם, תוך מתן מענה לנושאים של הגנה על הפרטיות ואבטחת המידע. במסגרת החוק נקבע כי ימונה ממונה על יישומים ביומטריים, שיהיה עובד משרד ראש הממשלה, ואשר ימליץ על מדיניות בתחום היישומים הביומטריים והמאגר הביומטרי, ובתחום אבטחת המידע בהקשרים אלה, בהתייחס לחוק זה.

הצעת ההחלטה בנושא סמכויות הממונה על היישומים הביומטריים מוגשת על מנת להקים את התשתית המקצועית הלאומית אשר תהווה מוקד ידע ותוכן, בנוגע לכלל

היישומים הביומטריים הן במסגרת החוק המוזכר לעיל והן על מנת לפעול להסדרת תחום היישומים הביומטריים הקיים והעתידי במשרדי הממשלה, ברשויות סטטוטוריות, בחברות ממשלתיות ובגופים פרטיים.

ביחס לעניינים המנויים בחוק, החלטת הממשלה אינה משנה את סמכויותו של הממונה.

מוצע להרחיב את סמכויות הממונה על היישומים הביומטריים במשרד ראש הממשלה (להלן – הממונה) אשר יהיה הגורם האחראי על גיבוש המלצות למדיניות לאומית כוללת ולכללים הנוגעים ליישומים ביומטריים תוך ראייה לאומית אינטגרטיבית (דוגמת תעודת זהות חכמה, דרכון אלקטרוני, רישיון נהיגה, מסמכי זיהוי אחרים לזיהוי האזרח מול רשויות המדינה, הזדהות חד-חד ערכית במעברים הפנימיים והבינלאומיים של מדינת ישראל באוויר, בים וביבשה, וכד''). כמו כן, יהיה הממונה הגורם האחראי להמליץ על תיקוף ועדכון המדיניות הנ"ל. הממונה יהא כפוף למנכ"ל משרד ראש הממשלה. ההמלצות שתגובשנה על-ידי הממונה, תובאנה לאישור וועדת השרים ליישומים ביומטריים, כפי שנקבעה בסעיף 31 לחוק.

מוצע כי הממונה יגבש את המלצותיו לראש הממשלה לאחר שנועץ עם הגורמים הרלוונטיים השונים בתחום המלצותיו.

בהחלטת ממשלה מס' 2858 מיום 2.1.03 הוחלט על הקמת צוות בינמשרדי בהשתתפות נציגי המשרד לביטחון הפנים- משרתת ישראל, שב"כ, משרד האוצר, משרד המשפטים, משרד הפנים, משרד הביטחון, וצה"ל, מרכז הצוות יהיה ראש האגף לביקורת המדינה במשרד ראש הממשלה (להלן: "הצוות"). תפקידיו של הצוות היו לבחון את הצורך והאפשרות, תוך התייחסות לאיזון הנדרש בין התכלית לעקרונות אחרים, כגון הגנת הפרטיות, לשימוש ביישומים הביומטריים בשירות המדינה, למניעת הונאות ולשיפור האבטחה במשרדי הממשלה והתאגידים הממשלתיים. הצוות הגיש מספר דו"חות והמליץ המלצות שונות, שקיבלו תוקף בהחלטות ממשלה מס' 444 מיום 3.7.03, ומס' 3506 מיום 7.4.05.

הממונה על היישומים הביומטריים יבוא במקום הצוות האמור ולפיכך המשך קיומו של צוות זה מתייתר. לכן, מוצע בהצעת החלטה זו לבטל את הצוות הבינמשרדי שהוקם על פי החלטת הממשלה האמורה.

השפעות אפשריות להחלטה (כלכלה, חברה, סביבה וממשל)

מינוי הממונה יאפשר היערכות סדורה ואחודה להתמודדות עם ההתפתחות הטכנולוגית בתחום הביומטריה וריבוי השימוש בה במספר תחומים הולך וגדל על פי צרכי המדינה בתחומים שונים, שבראשם תחומי ביטחון הפרט והאזרח והלוחמה בטרור.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ההצעה הופצה למשרדי האוצר, ביטחון הפנים, תחבורה, מערכת הביטחון ולמשנים ליועץ המשפטי לממשלה, והערותיהם הוטמעו בנוסח ההצעה.

חלופות להצעת ההחלטה

לא רלוונטי.

הזיקה שבין ההצעה לבין יעדי הממשלה

בעבר, התייחסה ממשלת ישראל, לא אחת, באופן נקודתי לתחום הביומטריה, בקבלה שורת החלטות הנוגעות לתחום זה, כגון:

1. הממשלה, בהחלטתה מיום 2.1.2003 (מס' 2858), הקימה צוות, אשר "יבחן את הצורך והאפשרות, תוך התייחסות לאיזון הנדרש בין התכלית לעקרונות אחרים, כגון הגנת הפרטיות, לשימוש ביישומים הביומטריים בשירות המדינה, למניעת הונאות ולשיפור האבטחה במשרדי הממשלה והתאגידים הממשלתיים".

2. הממשלה, בהחלטתה מיום 3.7.2003 (מס' 444), ובהמשך להחלטה 2858, החליטה לאמץ את דו"ח הביניים של הצוות הבינמשרדי לעניין יישומים הביומטריים בשירות המדינה, והורתה, בין היתר, על שילוב יישומים ביומטריים בתהליך ביקורת הכניסה לישראל, שילוב אמצעים ביומטריים ב"תעודת זהות חכמה", על הכנת נוהל בינמשרדי (על ידי משרד המשפטים), שעניינו שימוש בצילומים דיגיטליים, הנעשים על ידי גורמים ממשלתיים והעמדת מאגרי התמונות לשימוש המשרדים.

3. הממשלה, בהחלטתה מיום 30.1.2005 (מס' 3506), הטילה על משרד הפנים להכין תזכיר חוק, אשר יכלול את שינויי החקיקה הנדרשים להכללת מזהים ביומטריים ב"תעודת זהות חכמה".

מהאמור לעיל עולה, כי בעוד הממשלה רואה חשיבות עליונה בהתייחסות לתחום הביומטריה, אין גורם ממשלתי אחד המתאם את המדיניות הלאומית בנושא. בוועדת השרים לענייני ביקורת המדינה ציין יו"ר הוועדה ביום 20 בנובמבר 2006 (סעיף מס.

ב(ק/12), כי "נושא הזיהוי הביומטרי הוא בעל חשיבות לאומית עליונה. השימוש בטכנולוגיות מתקדמות בתעודות זהות ובדרכונים הוא חשוב והכרחי ויש להתקדם בעניין זה בהתאם להתפתחויות ולקצב הנהגת השימוש בזיהוי ביומטרי בעולם הרחב."

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

1. החלטת ממשלה מס' 2858 מיום 2.1.2003, "יישומים ביומטריים בשירות המדינה – דו"חות מבקר המדינה מס' 47 ו-52ב'".
2. החלטת ממשלה מס' 444 מיום 3.7.2003, "יישומים ביומטריים בשירות המדינה".
3. החלטת ממשלה מס' 1510 מיום 12.2.04, "יישומים ביומטריים בשירות המדינה- תיקון החלטה מס' 444 (בק/12) מיום 3.7.2003".
4. החלטת ממשלה מס' 1511 מיום 12.2.04, "דיווח מעקב אחר מצב ביצוע החלטה מס' 444 (בק/12) מיום 3.7.2003- יישומים ביומטריים בשירות המדינה".
5. החלטת ממשלה מס' 3506 מיום 7.4.2005, "תעודת זהות ומסמכי מסע עם מזהים ביומטריים".
6. החלטת ממשלה מס' 4070 מיום 7.9.08, "טיוטת חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התשס"ח-2008".
7. החלטת ממשלה מס' 3886 מיום 3.8.08, "טיוטת חוק תעודת זהות, מסמך נסיעה ומאגר מידע ביומטריים, התשס"ח-2008- הסמכת ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק".
8. החלטת ממשלה מס' 80 מיום 6.5.09, "החלת דין רציפות על הצעת חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התשס"ט-2008".
9. החלטת ממשלה מס' 690 מיום 13.8.09, "הצעת חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התשס"ט-2009, הנמצאת בהכנה לקראת קריאה שנייה ושלישית בכנסת".

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב חוות דעת משפטית של היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה.

מוגש על ידי ראש הממשלה

ה' בניסן התשע"ב
28 במרץ 2012

היועצת המשפטית

ירושלים, ה' ניסן, תשע"ב

28 מרץ, 2012

D321041

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

הטלת תפקידים וסמכויות נוספים על הממונה ליישומים ביומטריים (להלן-הממונה), אשר מונה מכוח סעיף 30 לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009 (להלן-החוק).

בהתאם לאמור בהצעה, מוצע כי מעבר לתפקידי הממונה הקבועים בחוק, ישמש הממונה בנוסף גם כיועץ ראש הממשלה בנושא קביעת המדיניות בתחום הביומטריה וזאת במשרדי הממשלה, בתאגידים סטטוטוריים, בחברות ממשלתיות כמשמעתם בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, ובגופים פרטיים. הממונה ימליץ לראש הממשלה על אופן הקצאת תקציבים לפרויקטים ביומטריים, ממשלתיים או אחרים, ככל שיוחלט על כאלו, ימליץ לראש הממשלה על מדיניות כוללת במשרדי הממשלה, בתאגידים סטטוטוריים, בחברות ממשלתיות ובגופים פרטיים, בתחום היישומים הביומטריים ומאגרים ביומטריים, ימליץ לראש הממשלה על מדיניות כוללת בתחום הביומטרי, יגבש המלצות בדבר הנחיות וכללים בהתאם למדיניות שתקבע.

בהתאם לאמור בהצעה, המלצותיו של הממונה, תובאנה לפי העניין, לאישור ועדת השרים ליישומים ביומטריים, כפי שהגדרתה בסעיף 31 לחוק. עוד הובהר בהצעה כי ההמלצות שתגובשנה תוגשנה לוועדת השרים, לאחר שהממונה נועץ בגורמים הרלוונטיים במשרדים השונים, בתאגידים הסטטוטוריים או בחברות הממשלתיות ובגופים הפרטיים, לפי העניין.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

החוק, שהתקבל בכנסת ביום 7.12.09, קובע שבין שמטרותיו יהיו קביעת הסדרים אשר יאפשרו זיהוי ואימות זהות של תושבי ישראל באמצעות הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים בתעודות זהות ובמסמך נסיעה, באופן שימנע זיוף ושימוש בזהות אחרת, וכן קביעת השימושים המותרים באמצעים ובנתונים כאמור; הקמת מאגר מידע ביומטרי שיכלול אמצעי זיהוי ביומטריים שניטלו לצורך שילובם במסמכי זיהוי וכן נתוני זיהוי ביומטריים שהופקו מהם, קביעת השימושים המותרים במאגר כאמור לרבות בידי משטרת ישראל

ורשויות הביטחון; וקביעת הסדרים הנדרשים לשם הגנת הפרטיות של תושבים שניטלו מהם אמצעי זיהוי ביומטריים לפי חוק זה, ובכלל זה לעניין דרכי הגישה למאגר הביומטרי ואבטחת המידע בו.

בהתאם לסעיף 30 לחוק מונה ממונה על יישומים ביומטריים, שהוא עובד משרד ראש הממשלה. בין יתר סמכויותיו של הממונה כמפורט בסעיף כוללות סמכויות המלצה על מדיניות כוללת בתחום היישומים הביומטריים, המלצה על מדיניות כוללת בתחום אבטחת המאגר הביומטרי, פיקוח על יישום הוראות החוק ופיקוח על פעולות ראש הרשות הביומטרית והכל בהתייחס לחוק.

בהתאם לאמור בהצעת ההחלטה ובדברי ההסבר לה, בנוסף לתפקידיו לפי סעיף 30 לחוק, ישמש הממונה כגורם ממליץ לראש הממשלה, בכל הנוגע לתחומים ביומטריים.

עוד מוצע להורות למשרדי הממשלה השונים, למסור כל מידע אשר נדרש לממונה בהתאם לבקשתו לצורך ביצוע תפקידו וסמכויותיו לפי החלטה זו, ולאפשר לממונה כניסה למתקנים השונים בהם קיימים אמצעים ו/או מאגרים ביומטריים, למעט בנושאים המוסדרים בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח – 1998. כניסת הממונה למתקני משרדי הממשלה ומסירת מידע ייעשו בתיאום מראש עם המשרדים ובכפוף לכל דין.

בהתאם לאמור בהצעה, ביחס לגופים המיוחדים כהגדרתם בהצעה (צבא ההגנה לישראל, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר, שירות הביטחון הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים ומערכת הביטחון באמצעות המלמ"ב), יחולו הסדרים מיוחדים, כפי שייקבעו בהסכמה ביניהם ובין הממונה בתוך 120 ימים מיום קבלת החלטה זו. ההסדרים המיוחדים ביחס למאגרי הביומטריה של משטרת ישראל ייבחנו באופן ייחודי בהתאם לאופן הסדרתם בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996 ובתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי)(המאגר ואבטחתו, עיון בו, מחיקה, ביעור והפקה חוזרת), התשס"ז-2007.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין קשיים משפטיים הכרוכים בהצעת ההחלטה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

ההצעה הופצה לשכבות המשפטיות של משרדי האוצר, ביטחון הפנים, תחבורה, מערכת הביטחון ולמשנים ליועץ המשפטי לממשלה, והערותיהם הוטמעו בנוסח ההצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההחלטה:
אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

דברכה,

שלומית ברנע פרגו, עו"ד

היועצת המשפטית